

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Nyttårsdag/Jesu navnedag

Prekentekest: Matteus 1,20b-21

Lesetekst I: Salme 103,13-18

Lesetekst II: Apostlenes gjerninger 4,8-12

Han skal frelse sitt folk

Hvilken tekst på noen få linjer! Hvilket budskap! Alle bibeltekster bør leses langsomt, og ikke minst denne. Hvert ord har noe å si oss. Vi vil ta dem i rekkefølge.

Herrens engel

Herrens engel viste seg for Josef. Engel heter på hebraisk «mal'ak» og på gresk «angelos». Det betyr «budbærer». Budbringerne bringer bud fra Gud. Gud sender dem med mange budskap i forbindelse med Jesu unnfangelse og fødsel; Lukas 1,11ff: Herrens engel viste seg for Sakarja med bud om at han skulle få en sønn, Johannes; Lukas 1,26ff: engelen Gabriel kommer til jomfru Maria med et vidunderlig budskap; Lukas 2,8ff: En hærskere av engler viser seg for gjeterne og forkynner at det er født en frelser i Davids by; Matteus 2,13: Herrens engel viste seg for Josef i en drøm og ga Josef beskjed om å flykte med Maria og barnet til Egypt; og altså dagens tekst (Matteus 1,20f) der engelen sier til Josef at han skal gi barnet navnet Jesus.

Vi ser for oss den store aktiviteten i himmelen og blant Guds engler nettopp i denne tiden da Guds store frelsesgjerning skal forkynnes og inkarnasjonen – historiens største mysterium – skal skje, nemlig at Gud blir menneske! Vi kan ikke slutte å undre oss over og grunne på dette Guds under og lovprise Gud sammen den store skaren av engler. Hele himlen jubler over at Frelseren blir født blant menneskene.

Kirken på hele jorden synger Guds pris på denne tiden. Vi synger om Immanuel – Gud med oss – i Jesus.

Inkarnasjonen

Det kan være godt for predikanten å lese seg opp på oldkirkens arbeid med forståelsen av Den treenige Gud. Hvem er Han egentlig, denne inkarnerte Jesus, født av Faderen før alle tider, unnfanget ved Den hellige ånd i jomfru Maria og født av jomfru Maria? Han kalles både Guds Sønn og Menneskesønnen. Hvem er Menneskesønnen ifølge Daniels bok og andre jødiske skrifter? Hva betyr det at Jesus er sann Gud og sant menneske? Oldkirken kjempet

med disse spørsmålene, på våre vegne, og vi må gjerne lytte til for eksempel den nikenske og den athanasianske trosbekjennelsen.

Den athanasianske trosbekjennelsen sier blant annet følgende:

Han er Gud av Faderens vesen, født før alle tider, og han er menneske av sin mors vesen, født i tiden,

fullkommen Gud, fullkomment menneske, bestående av fornuftig sjel og menneskelig kjød,

lik med Faderen etter sin guddom, ringere enn Faderen etter sin manndom.

Men enda han er Gud og menneske, er han likevel ikke to, men én Kristus,

én, ikke ved en forvandling av guddommen til kjød, men ved manndommens opptakelse i Gud,

i det hele én ikke ved en sammenblanding av vesen, men ved personens enhet.

For likesom den fornuftige sjel og kjødet er ett menneske, således er Gud og menneske én Kristus,

Det er i alle fall godt å lese Johannesprologen (Joh. kap. 1) om Ordet som ble kjød. Johannesevangeliet er det beste læreskriftet for å forstå forholdet og enheten mellom Faderen og Sønnen. Johannesevangeliets betegnelse «Logos» om Jesus Kristus sier mye.

Evangelisten levde så lenge at han sikkert var kjent med de jødiske ebionittenes understrekning av Jesus som sant menneske og problemer med å forstå Jesus som sann Gud, og den greske doketismens tanke om Jesus som guddommelig men problemer med å se ham som den inkarnerte – altså helt og fullt menneske. Mange av dagens kristne bryr seg lite om dens slags teologi, men for urkirken og oldkirken var det særdeles viktig. Det viser Johannesevangeliet og de oldkirkelige trosbekjennelsene. Den som farer vill i læren om hvem Jesus er, farer vill i det aller mest sentrale teologiske temaet.

Navnet Jesus

Dette må være det sentrale i engelens budskap: «Du skal gi ham navnet Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder.»

Navnet Jesus heter på hebraisk «Jeshua». Det kommer av verbet for frelse: «Jasha». Navnet barnet får, forteller om den gjerning det skal gjøre, nemlig frelse sitt folk fra deres synder. I dette – at han skal frelse sitt folk fra deres synder – høres mange tekster fra jødernes hellige skrifter: Andre Moseboks beretning om blodet fra lammet som ble strøket på dørkarmene; Tredje Mosebok 16 om den store forsoningsdagen (Jom Kippur); Fjerde Mosebok 21 om kobberslangen; og ikke minst sangen om Herrens lidende tjener i Jesaja 52,13-53,12 og Sakarja 12,10 om ham som de har gjennomboret.

Allerede før Jesu fødsel blir programmet for hans liv proklamert: Han skal frelse sitt folk fra deres synder. Det er hovedsaken!

Og hva betyr «sitt folk»? Jesu frelsesverk gjelder alle mennesker, men vi må ikke gå utenom dette at Jesus først og fremst kom for «sitt folk». Og det han først og fremst kom for, var å frelse! Evangeliet er for jøde først. Budskapet på Jesu navnedag gir oss en kjærkommen anledning til å forkynne dette. Det var det Peter gjorde da han forkynte for jødernes rådsherrer: «Det finnes ikke frelse («teshua») i noen annen (enn «Jeshua»). Det er ikke gitt menneskene noe annet navn som vi kan blir frelst («jasha») ved.»

Stig Magne Heitmann

Teolog, forkynner

stigmagneheitmann@gmail.com